Ανθρωπογεωγραφίες σαν συνεκτικό υφαντό

ΤΟΥ **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ***

ΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΓΕΡΟΝΤΑΣ
Η Μετάβαση και το Βλέμμα
Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις

Ο Αγγελος Γέροντας σε όλα τα έργα του εστιάζει στους ανθρώπους και στη λειτουργία τους μέσα στην πόλη. Εχει οδηγό τη φιλοσοφία των χαρακτήρων, ακούει χωρίς προκαταλήψεις. Ματιές, κινήσεις, πορτρέτα καθημερινών ανθρώπων, αυτοβιογραφίες και «εικονοστάσια» ατέλειωτα σε μια περιδιάβαση. Συνήθειες και ήθη μιας άλλης εποχής. Αυτοβιογραφικές διαδρομές, παρέες, μπαρ, ήχοι, σκέψεις, γεγονότα, παραστάσεις, βιώματα, ετεροβιώματα:

Ο έρωτας είναι το πιο ρομαντικό, το μεγαλύτερο ειδύλλιο της ζωής, το πιο ντελικάτο τραγούδι... Τα «κόκκινα φανάρια» ελευθερώνουν τις αγωνίες, τα πάθη. Η ψυχανάλυση του καθενός, η συμπεριφορά της επιθυμίας, η πράξη της εκπλήρωσης με τον χτύπο της καρδιάς – η αδρεναλίνη του αγνώστου/απρόσμενου. Μετράει τι χάνει και τι κερδίζει η ζωή. Βλέπει, αισθάνεται, κατανοεί. Η πληρότητα. Ο χρόνος, η ορμή, σαν μια κατάσταση «διαταραχής»... είναι το κρασί που μας μεθάει τις καρδιές, με νέους έρωτες... Το ποθούμενο ερέθισμα, όποτε η συμπεριφορά της επιθυμίας συνεχίζεται και τερματίζεται. Καλά κρατεί η ανησυχία ή η ηρεμία. Η αναγκαιότητα, το ορμέμφυτο ένστικτο, η πρόθεση «καθ' οδόν...» έρχεται ακόμη και με αναστολές... Παλαιές ανθρωπογεωγραφίες εκτυλίσσονται, με θεατρικότητα, με μουσικότητα.

Ο συγγραφέας περιγράφει αθροιστικά γεγονότα, σαν ένα μεγάλο ποτάμι, στο οποίο συγκλίνουν ποτάμια και ρυάκια.

Στις όχθες χορεύουν οι άνθρωποι. Οι αντιθέσεις, οι αμφισυνδετικές ενέργειες καθρεφτίζονται στην Αθήνα. Οι σταθμοί της δομούνται, αρκούντως. Οι ακτινογραφίες και τα «νεύρα» της. Αναμνήσεις, εντυπώσεις, λεπτομέρειες, διατρέχουν τη γραφή του. Ανταποκρίνονται στους δρόμους μας – όταν υπάρχει η απουσία λόγου. Η μελαγχολία, η μοναξιά, παίζουν ζάρια στο παιχνίδι της επίγνωσης. Η υψηλότερη φόρτιση, η εικόνα.

Οι «νευρωτικοί» της πόλης προσπαθούν να κλάψουν από οδύνες ή χαρές. Οι εμπειρίες των δρώντων προξενούν δάκρυα από χαρά – μιας καθημερινής ιστορίας. Πρόσωπα ιδιαίτερα κοσμούν τις ιστορίες των Αθηνών. Μ' ένα αυτοβιογραφικό «σκάουντινγκ» αναλύει στα βαθιά, βρίσκει με μαγευτικό τρόπο, δημιουργώντας έναν κοινό παρονομαστή – τις συγκινήσεις. Στα αδιέξοδα ο Αγγελος Γέροντας διορθώνει τις κινήσεις των προσώπων, λες και είναι σκηνοθέτης, με εξοδικές τις ενημερωμένες αντιδράσεις των «ηθοποιών».

Δεν «θρηνολογεί». Δίνει στο «τίποτε» έναν δρόμο – σκέψεις, μόχθοι, έννοιες, αγάλματα ορίζουν τον χαρακτήρα της Αθήνας!

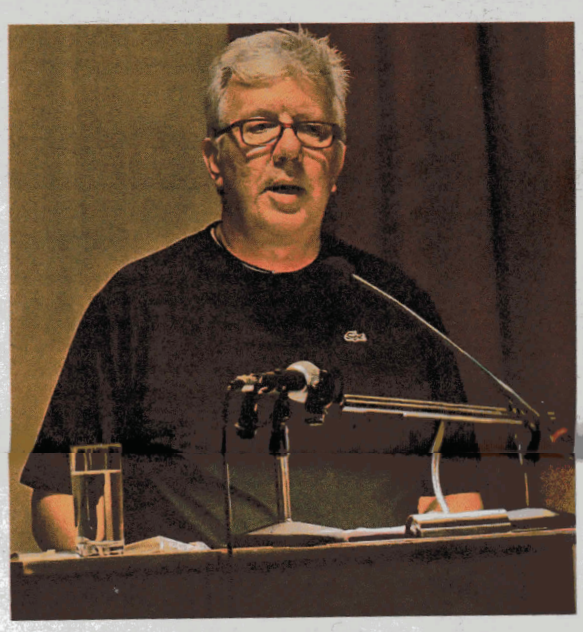

Ο συγγραφέας ακτινογραφεί τους χαρακτήρες που συγκροτούν την ιστορία της Αθήνας

Από μια ραγισμένη καρδιά της πόλης αναδεικνύεται ένα ξεχωριστό φως, αφού ο συγγραφέας μετακινεί την προσοχή μας από το άτομο στο σύνολο. Η πόλη χαρακτηρίζει τους ανθρώπους –γίνεται επιθετική, κάποτε σιωπηρή, άλλοτε ακούς κραυγές, παραμιλητά. Κωδικοποιείται ο σκληρός πυρήνας της από τις φωτογραφίες της. Τα πορτρέτα και τα αγάλματα μπορούν να υπονοούν τις αλήθειες μιας ολόκληρης ζωής.

Ο συγγραφέας ακτινογραφεί επιτυχώς σε όλα τα αφηγήματά του τους χαρακτήρες. Σαν καλός γραφιάς, νευρολόγος, αποκαλύπτει τις λεπτές και σύνθετες δομές, τη δράση των ανθρώπων. Το σύνολο των χαρακτήρων συγκροτεί την ιστορία της Αθήνας. Ολα τα παράδοξα, οι δυστυχίες, στηρίζονται από αντιθέσεις, συγκρούσεις – άλλοτε εμφανείς, άλλοτε από υπόγεια ρεύματα. Φωτίζονται τα πρόσωπα –οι «δρώντες» απόντες αποτελούν την υψηλότερη ιστορική μορφή της μάθησης. Ανεργία, μετανάστευση, προσφυγιά, αποκλεισμένες ζώνες της φτώχειας, χρεοκοπία, ΜΜΕ και η συμβιωτική σχέση τους με τη διαπλοκή των ισχυρών. Περπατάει καλά ο Αγγελος Γέροντας – στα βήματα της προμηθεϊκής σύγκρουσης για αυτονομία. Αποφαίνεται, μεταξύ έρωτα και καθήκοντος, σκοπών και μέσων· μεταξύ πίστης και ορθολογισμού. Σκαλίζει την Αθήνα, όχι το μπετόν, αλλά ό,τι από το χώμα έχει απομείνει. Τη μνήμη. Η διαβίωσή μας και οι σχέσεις μας ελευθερώνονται, γίνονται εξαιρετικά γόνιμες και πλούσιες. Η έντονη συντροφικότητα με καλούς φίλους γίνεται ο καταλύτης κόντρα στην απροσωπία της πρωτεύουσας. Με οικουμενικότητα ή χωρίς, απ' τα χωριά, αστοί ή μεσοαστοί, προλετάριοι, μέτοικοι, λούμπεν, μεταπράτες συναθροίζονται και συμμετέχουν στην ακροαματικότητα της ποίησης, ταυτόχρονα με τις παρεμβολές της ανάγνωσης οριζόντιας ιδιοκτησίας!

Ούτως ή άλλως, την πραγματική ιστορία, όπως έλεγε ο Κορνήλιος Καστοριάδης, τη φτιάχνουν οι άνθρωποι... όχι της αντιπαροχής, αλλά της διαρκούς δημιουργικής δράσης.

Παίρνουν σχήματα τα πρόσωπα της πόλης. Αναζητούν λίγη θέρμη, στοργή και ανθρωπιά.

* **Συγγραφέας, αναλυτής συστημάτων πληροφορικής**

Ο ΠΕΖΟΓΡΑΦΟΣ Αγγελος Γέροντας, γιατρός στο επάγγελμα, νευρολόγος, είναι απόγονος του Αγγελου Γέροντα, δημογέροντα των Αθηνών, μέλος της Φιλικής Εταιρείας και τρεις φορές μετά την απελευθέρωση δημάρχου Αθηναίων (1832, 1837, 1840).
Στην Πλάκα υπάρχει οδός προς τιμή του. Στον συγκεντρωτικό αυτόν τόμο παρουσιάζεται το μεγαλύτερο μέρος των πεζογραφημάτων της περιόδου 1997-2013. Αφηγήματα που διασχίζουν τις δεκαετίες με ύφος που αλλάζει, κέντρα που μετατοπίζονται, εικόνες που σκοτεινιάζουν ή φωτίζονται. Ερωτικά πάθη, τόποι κουρντισμένοι σε διαφορετικούς ρυθμούς, οικείοι και ξένοι, γιατροί σε εφημερίες, άνθρωποι που χάνουν τον εαυτό τους μέσα στην πραγματικότητα ή νιώθουν όλο τον κόσμο μέσα τους, άνθρωποι μεταβατικοί. Πάντως, εκείνο που σαν απαλή και σίγουρη χορδή διαπερνάει ολόκληρο το βιβλίο είναι ένα βλέμμα κοινό που αγκαλιάζει τις διαφορετικές πλευρές και εποχές του συγγραφέα, χτίζοντας ένα υφαντό συνεκτικό και, στο τέλος της ανάγνωσης, γνώριμο.